

Kancelář ministryně obrany

Ministerstvo obrany, Tychonova 1, Praha 6 – Hradčany, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

Praha 17. dubna 2023
Čj. MO 332053/2023-8694
Sp. zn. SpMO 24003/2023-8694

Poskytnutí informací

Ministerstvo obrany (MO) obdrželo dne 21. března 2023 dost podanou podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, o poskytnutí informací vztahujících se k pokutě uložené Ministerstvu obrany Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, služebním zařazení zaměstnanců v MO a k reorganizaci Odboru pro válečné veterány a válečné hroby MO.

K jednotlivým bodům žádosti Vám poskytujeme následující informace:

1) Bude ministerstvo obrany vymáhat po svých úřednících škodu ve výši 550 milionů korun od ÚOHS, která vznikla špatným postupem při zakázce na nové armádní vrtulníky? Jakým způsobem tak bude rezort činit?

Ad 1) Vzhledem k tomu, že České republice (dále jen „stát“) v daném případě škoda nevznikla, Ministerstvo obrany nebude po zaměstnancích v MO vymáhat její náhradu.

V rámci dobré správy Vám nad rámec informační povinnosti poskytujeme zdůvodnění výše poskytnuté informace vztahující se ke škodě na majetku státu.

Ministerstvo obrany jako organizační složka státu, která vykonává za stát práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů, pouze obhospodaruje majetek, jenž vlastní stát, a proto může újma na majetku vzniknout pouze státu, a nikoliv organizační složce státu. Jelikož je pokuta uložena Ministerstvu obrany Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) příjmem státního rozpočtu, nedošlo k újmě na majetku státu a nelze po zaměstnancích vymáhat náhradu pokuty jako škodu na majetku zaměstnavatele ve smyslu § 250 zákoníku práce, potažmo § 123 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě (dále jen „zákon o státní službě“), podle kterého se odpovědnost státního zaměstnance za škodu, jež způsobil služebnímu úřadu, řídí zákoníkem práce.

Problematicku vzniku škody v rámci uhrazení pokuty, kterou uložil ÚOHS organizační složce státu, vyložil již Nejvyšší soud České republiky ve svém rozsudku č. j. 31 Cdo 2764/2016-181 ze dne 12. 4. 2017, takto:

„V posuzovaném případě žalobkyně (organizační složka státu) zaplatila pokutu uloženou rozhodnutím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 6. 8. 2014 č. j. ÚOHSS367/2014/VZ-16510/2014/522/MBa na účet Celního úřadu pro Jihomoravský kraj. Protože na stát je v pracovněprávních vztazích mezi státem a zaměstnancem v případě posuzování vzniku škody způsobené zaměstnancem třeba hledět jako na jediný subjekt (vlastníka majetku), mohla státu vzniknout jejím zaplacením škoda, jen kdyby se tím zmenšil majetek státu jako celek. Vzhledem k tomu, že žalobkyně zaplacením pokuty odvedla peněžní prostředky zpět do státního rozpočtu, došlo pouze k přesunu finančních prostředků uvnitř státu, avšak majetek státu se touto transakcí nezmenšil a z tohoto důvodu žalobkyni (státu) jako zaměstnavateli žalovaného tvrzená škoda nevznikla.

Uvedené neznamená - jak se domnívá žalobkyně - nerovnost mezi zaměstnanci státu a ostatními zaměstnanci. Zaměstnanci státu odpovídají za škodu, kterou státu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ní, nejsou však povinni - stejně jako ostatní zaměstnanci - hradit újmy na majetku, které jejich zaměstnavateli ve skutečnosti vůbec

nevznikly. Povinnost k náhradě škody nepředstavuje postih zaměstnance za porušení pracovních povinností; jde o povinnost, která má poškozenému zaměstnavateli (alespoň zčásti) reparovat újmu, která nastala v jeho majetkové sféře, a jen tehdy, nastala-li skutečně taková újma.“

2) Nese za vzniklou škodu odpovědnost jednatel či skupina jednotlivců?

Ad 2) I když na majetku státu, jak je výše uvedeno, škoda nevznikla (majetek státu se nezmenšil), neznamená to, že by zaměstnanci byli zbaveni odpovědnosti, pokud by v souvislosti s pokutou uloženou ÚOHS porušili své pracovní povinnosti. Ministerstvo obrany zhodnotilo, že v daném případě se přestupek, za který mu byla udělena pokuta 550 milionů korun, týká procesního pochybení při uzavření smlouvy na danou veřejnou zakázku, jenž není v příčinné souvislosti s plněním pracovních povinností zaměstnanců v MO. Skutečnost, že předmětem pokuty byl přestupek plynoucí z procesní aplikace zákona, plyne i z pravomocného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým potvrdil rozhodnutí ÚOHS, jímž byla pokuta uložena. Nezjistilo se, že by v souvislosti s přípravou, zadáváním a realizací dané veřejné zakázky nesplnili zaměstnanci v MO své pracovní povinnosti, které jim vyplývají z právních předpisů vztahujících se k vykonávanému oboru služby a dopustili se tak zaviněného porušení služební kázně. Proto se nelze domáhat ani jejich odpovědnosti za kárné provinění ve smyslu § 88 zákona o státní službě.

3) Od února je nově v pozici vojenského poradce při misi OBSE ve Vídni pan Filip Říha. Prošel na tuto funkci standardně výběrovým řízením? Kolik bylo uchazečů?

4) Splnil kandidát všechny kvalifikační požadavky standardně vyžadované na tuto pozici?

5) Došlo před jeho jmenováním do pozice ke snížení požadavků na jazykové znalosti?

Ad 3 až 5) Ing. Bc. Filip Říha je od 1. února 2023 podle § 67 zákona o státní službě vyslán k výkonu služby v zahraničí na služební místo ministerský rada oddělení řízení zdrojů a vyzbrojování odboru zahraničních pracovišť sekce obranné politiky a strategie MO. Podle § 24 odst. 5 zákona o státní službě se výběrové řízení nekoná, pokud se postupuje podle § 67 zákona o státní službě. Jmenovaný splnil všechny předpoklady a požadavky stanovené zákonem o státní službě pro vyslání k výkonu zahraniční služby na výše uvedené služební místo. Ke snížení požadavku úrovně znalosti cizího jazyka podle § 25 odst. 5 písm. a) zákona o státní službě došlo k 1. lednu 2023.

6) Na základě, čeho byl vybrán nový ředitel odboru pro válečné veterány?

7) Proběhlo výběrové řízení? Kolik uchazečů se ho zúčastnilo?

Ad 6 a 7) Plk. Ing. Robert Speychal (viz webové stránky MO <https://mocr.army.cz/-240445>) byl služebně zařazen na služební místo ředitele odboru pro válečné veterány a válečné hroby MO v souladu s § 6 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů. Na toto služební místo nebyl zařazen na základě výsledků výběrového řízení.

8) Na odboru péče pro válečné veterány proběhla reorganizace, kdy bylo zrušeno 16 tabulkových míst. Proč se tak stalo? Budou tato místa nahrazena? Pokud ne, jak bude zajištěno, že agenda bude zvládnutá?

Ad 8) Provedená reorganizace měla za cíl upravit strukturu odboru pro válečné veterány a válečné hroby zejména proto, aby bylo možné rychle a efektivně upravit současný systém péče o válečné veterány, v němž bude nejen zachován a dále rozvíjen stávající systém péče o válečné veterány v seniorském věku, ale v němž budou zohledněny také potřeby novodobých válečných veteránů. Dále bylo potřeba posílit koordinaci péče o válečné hroby. Uvedené změny neznamenaly snížení celkového počtu služebních, resp. pracovních míst odboru pro válečné veterány, resp. pro válečné veterány a válečné hroby před a po 1. lednu 2023 (viz webové stránky MO <https://mocr.army.cz/ministr-a-ministerstvo/sprav/odbor-pro-valecne-veterany-105937/>). Provedené změny neměly žádný vliv na činnost odboru pro válečné veterány a válečné hroby MO.